

The Anthem

Wereldberoemd werd ABBA door het Eurovisie Songfestival van 1974 in de Dome van Brighton. Met "Waterloo" begon een ongekende carrière voor Agnetha Fältskog, Björn Ulvaeus, Benny Anderson en Anni-Frid Lyngstad. Miljoenen platen ("Thank you for the Music") en heel veel dollars later ("Money, Money, Money") lopen de huwelijken van de echtelieden Agnetha/Björn en Anni-Frid/Benny op de klippen ("I have a dream" werd "I had a dream").

Björn en Benny wilden ook wel eens wat anders doen dan alleen maar top tien hits scoren en toen ze in 1981 gevraagd werden om samen met de beroemdheid Tim Rice aan een musical te werken over de strijd om het wereldkampioenschap schaken tussen de Rus Boris Spassky en de Amerikaan Bobby Fischer in 1972 waren ze meteen aan boord om mee te doen.

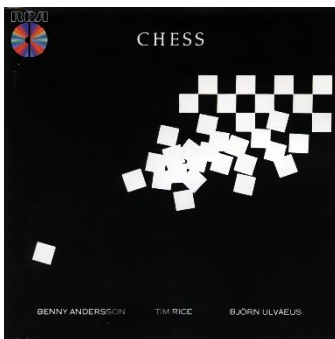
Deze roemruchte schaakpartij vond plaats in Bangkok tijdens het hoogtepunt van de koude oorlog.

Tim Rice in 1981

Die schaakwedstrijd werd publicitair gezien als een verlengstuk de Koude Oorlog en als "de match van de eeuw" werd uitentreuren politiek gemanipuleerd.

De musical kwam op een heel aparte manier tot stand want tekstschrijver Rice bleef in Engeland en de componisten Ulvaeus Anderson bleven in Zweden. Tim Rice beschreef de emotie die hij in een akte zocht en B en B schreven daar een muziekstuk op. Op die muziek schreef Rice dan weer de tekst voor die akte.

Om te testen of de musical succes zou kunnen hebben werd in 1984 een LP op de markt gebracht en dat werd een groot succes. Ik moet nog eens goed zoeken of ik hem nog tussen al die LP's die ik nog niet gedigitaliseerd heb kan vinden. In mijn herinnering was het een witte hoed.

Een persoonlijk verhaal

Het eerste nummer op deze LP heet "Merano", dat is de naam van een kuuroord stadje in het noorden van Zuid-Tirol.

De promenade in Meran

Eigenlijk heet het stadje Meran, maar na de eerste wereldoorlog hebben de Italianen Zuid-Tirol van Oostenrijk afgepakt en de Duitse plaatsnamen ver-italiaanst.

In 1986 toen Chess als musical uitgevoerd werd woonde ik met vrouw en kind in Bressanone even ten noorden van Bolzano. Die plaatsen heten eigenlijk Brixen en Bozen, maar ook deze namen werden Italiaans klinkend gemaakt. Ik werkte daar voor een bedrijf dat fotovergrotingsapparatuur maakte. Die firma heet Durst Photo Technik en binnen het bedrijf was de voertaal Duits. Menig collega ziet Italië nog steeds als bezetter van een landsdeel dat Oostenrijks is. Hun hart is Duits maar hun paspoort Italiaans, dat is nog zo.

*Ons huis in Brixen, de
middelste verdieping*

De afscheidingsbeweging "Ein Tirol" was in de tijd dat wij er woonden nog steeds actief met aanslagen en bedreigingen. Ons huis stond tegenover het Kurhaus Dr. Von Guggenberg. Ik parkeerde altijd mijn autootje op het parkeerpleintje tussen ons huis en het Kurhaus. Op een dag zag ik vanaf ons balkon de Italiaanse Carabinieri tussen de

auto's lopen met spiegeltjes aan stokken om onder de auto's te kijken. Wat we niet wisten was dat een Italiaanse regeringshotemetoot in het Kurhaus bivakkeerde en uit voorzorg werd er heftig gecontroleerd, want kort daarvoor was geprobeerd om een transformatorhuis vlakbij Bozen op te blazen.

Chess kwam niet alleen in beeld vanwege de song "Merano" maar ook omdat Tirolers in mijn leef- en werkomgeving de Anthem op hun eigen situatie projecteerden. Denk je maar eens in; je vindt dat je land bezet en overheerst wordt door een vreemde mogendheid en krijg je deze (door mij vertaalde) tekst onder ogen:

Geen mens, geen waanzin, ofschoon hun treurige macht kan heersen,
Kan het hart van mijn land bezetten, veroveren,
Zij zijn gedoemd om te mislukken
Zij is eeuwig, lang voordat de grenzen van naties werden getrokken
Toen nog geen vlaggen wapperden, geen legers stonden
Werd mijn land geboren.
En jij vraagt mij waarom ik van haar houd
Oorlog, dood en wanhoop doorstaand
Zij is de constante, wij degenen die er niet om geven
En jij vraagt je af of ik haar zal verlaten? Maar hoe dan?
Ik steek grenzen over maar ik ben hier nog steeds
Ah (wat een leed)
Hoe zou ik haar kunnen verlaten, van waar zou ik kunnen gaan?
Laat de kleinzielige naties van de mensheid zichzelf in stukken scheuren.
De enige grenzen van mijn land liggen om mijn hart.

Het is een tekst die gemakkelijk op de situatie in Zuid-Tirol van toepassing kan worden gezien!

Zuid-Tirol heeft op politieke manier een grote autonomie verworven, dat heeft voor vrede gezorgd en een einde gemaakt aan geweld en vernieling, maar de animositeit tussen Italianen en Tirolers is niet geheel verdwenen. Veel Italianen zeggen bij wrijving met Tirolers "Siamo in Italia" (We zijn in Italië) terwijl de Tirolers blijven zeggen dat alleen hun paspoort Italiaans is. Zij houden hun Schützencultuur in ere, alhoewel de Schützen de grens over moeten naar Innsbruck als ze met wapens willen marcheren.

Zo tussen Alpen en Dolomieten en op een uurtje rijden van het Gardameer hebben wij in Brixen een mooie tijd gehad. Als je nog nooit in die streek geweest bent, probeer dat dan in te halen en ga alsnog. En zing dan op het Domplein van Brixen de Anthem!

John van Halderen, januari 2015